

SAMENWERKEN: VERBINDEN VAN WERELDEN ALS VERANDERKRACHT VOOR EEN RECHTVAARDIGERE SAMENLEVING

In 2023 werd de Werkplaats Sociaal Domein Arnhem Nijmegen (WSDAN) gecontinueerd voor de periode 2023- 2026. Naast de leerateliers die zich binnen deze werkplaats richten op verschillende maatschappelijke kwesties, zijn er vier professionaliseringsthema's waarop we overkoepelend kennis ontwikkelen. **Samenwerken** is één van deze professionaliseringsthema's.

Samenwerking vindt plaats in allerlei contexten en op allerlei niveaus en gaat om meer dan alleen het sociale domein. Ook organisaties die zich richten op bijvoorbeeld zorg, onderwijs, wonen en cultuur spelen immers een rol in de buurt of wijk. Domeinoverstijgende samenwerking is dan ook een centraal thema. Binnen het professionaliseringsthema samenwerken leggen we de focus op het **verbinden van werelden**. Daarmee bedoelen we het over grenzen heen bij elkaar brengen en benutten van de ervaringen en kwaliteiten vanuit verschillende vakgebieden en vanuit zowel het mens- als professional zijn¹. Daarmee bouwen we aan gezamenlijke veranderkracht als bijdrage aan een meer rechtvaardige samenleving.

Maar hoe ziet gezamenlijke veranderkracht er in de praktijk uit? Wat betekent dit voor het perspectief van alle betrokkenen, organisaties en culturen? Wat is ervoor nodig om hier goed uitvoering aan te geven en te verduurzamen? We richten ons de komende tijd op twee invalshoeken: sociaal-artistieke samenwerking en samenwerking tussen formele en informele werelden.

SOCIAAL-ARTISTIEK SAMENWERKEN

Sociaal-artistiek samenwerken gaat over het samen actief aan de slag gaan vanuit de sociale en artistieke wereld. Daarbij zijn alle perspectieven gelijkwaardig aan elkaar en onmisbaar om gezamenlijk krachtiger bij te dragen aan uitdagingen in de samenleving². We willen voortborduren op wat er in de afgelopen jaren al is gebeurd en gemaakt. Het gaat dan onder meer om:

- betekenisvolle ontmoetingen en het voeren van (artistieke) dialogen over maatschappelijke kwesties;
- het onderzoeken, delen en maken van kennis en ervaringsverhalen in verschillende (kunst)vormen;
- het aan de kaak stellen van onderbelichte perspectieven en bevragen van de norm;
- het ontwerpen van gezamenlijke toekomstbeelden;
- het vormen van een netwerk met praktijkprofessionals, inwoners, studenten, docenten en beleidsmakers uit het sociale en artistieke domein³.

Tijdens het samenwerken in de ruimte die ontstaat tussén de mensen, organisaties en domeinen in, blijkt een verbindende kracht te ontstaan. Sociaal-artistiek samenwerken biedt mogelijkheden om niet

---

¹ De Groot, G., Van Wijk, E., Herben, M., Ferguson, J.E. en Majoer, S. (2023) *Boundary spanners in actie: Handelingsmogelijkheden voor professionals bij domeinoverstijgende grootstedelijke vraagstukken*. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.

² Figdor, R., Peerenboom, L., Mensinga, X., & Wicherink, B. (Eds.). (2020). *De veranderkracht van sociaalartistiek samenwerken: Onderweg naar een gedeelde visie en werkwijze*. Cultuur Oost.

³ [sociaal & artistiek samenwerken Gelderland | Cultuur, Zorg & Welzijn | 1Sociaaldomein.nl](https://www.sociaaldomein.nl)

alleen individuele, maar juist ook *collectieve* betekenis te creëren in het aangaan van maatschappelijke uitdagingen⁴.

We willen meer zicht krijgen op de complementaire collectieve kracht die ontstaat als het sociale en artistieke elkaar ontmoeten in de praktijk. Waar schuilt deze gezamenlijke kracht in? Wat vraagt het in de samenwerking om het sociale en artistieke te verbinden en te borgen? Hoe kan de veranderkracht van sociaal-artistiek samenwerken ondersteunend werken en een aanvullend perspectief bieden aan praktijken en initiatieven van de leerateliers?

SAMENWERKING TUSSEN FORMELE EN INFORMELE WERELDEN

Sociaal werkers bouwen in hun werk relaties op met diverse partners. Vanuit gelijkwaardig partnerschap werken zij met deze partners aan wat inwoners willen, kunnen en nodig hebben in hun buurt of wijk. Partnerschap vertrekt vanuit gelijkwaardigheid, waarbij sociaal werkers hun professionele vaardigheden inzetten om de sociale kwaliteit binnen een gemeenschap te versterken⁵.

Dit partnerschap uit zich in samenwerkingen met en tussen andere organisaties in de sociale basis, maar ook in de samenwerking met inwoners. Inwoners zetten zich het liefst in voor hun eigen buurt of wijk en willen zich eigenaar voelen van hun initiatief. Hun inzet drijft in belangrijke mate op het plezier dat zij eraan beleven. Inwonersinitiatieven hebben behoefte aan gelijkwaardig partnerschap, waardering, heldere en transparante communicatie, en vooral maatwerk⁶.

Binnen het thema 'samenwerking tussen formele en informele werelden' willen we graag meer zicht krijgen op drempels in samenwerking tussen inwoners, inwonersinitiatieven en formele organisaties zoals welzijnswerk, woningbouwcoöperaties en gemeenten. Deze partijen ontmoeten elkaar steeds meer op fysieke plekken in de wijk die ertoe doen voor mensen. Door met elkaar specifiek in te zoomen op zowel voorbeelden van samenwerking tussen organisaties als tussen organisaties en inwoners(initiatieven), leren we welke factoren een succesvolle of belemmerende rol spelen en kunnen we deze kennis benutten om de samenwerking binnen de context van ieders eigen praktijk te verstevigen.

WAT GAAN WE DOEN?

- Kennis, vragen en behoeften ophalen over domeinoverstijgende samenwerkingsvraagstukken uit de praktijken van de verschillende leerateliers.
- Samenwerkingsvraagstukken uit deze praktijken verbinden aan overige relevante kennis uit praktijk, onderzoek en onderwijs.
- Organiseren van tribunebijeenkomsten om samenwerkingsvraagstukken uit de verschillende leerateliers aan elkaar verbinden en overstijgende geleerde lessen te formuleren.

---

⁴ Muijen, H. & Brohm, R. (2018-2). Art dialogue methods: phronèsis and its potential for restoring an embodied moral authority in local communities. In: *British Journal of Guidance & Counselling*, 46:3, 349-364.

⁵ *Beroepsprofiel van de Sociaal Werker* (2022). Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW), Utrecht.

⁶ Van den Belt, C., Bergman, W., Melis, K. en Wierda-Boer, H. (2022). *Volunteers 2.0: Samenwerken aan verbinding. Opbrengsten uit Nederland*. Nijmegen: HAN University of Applied Sciences Academie Mens & Maatschappij.

- Verdiepen van kennis over samenwerkingsvraagstukken in relatie tot de Sociale Kwaliteit benadering.
- (Door)ontwikkelen van tools en methodieken die bijdragen aan samenwerkingsvraagstukken binnen de leerateliers.
- Inspiratie, kennis, tools, methodieken, initiatieven en behoeften van praktijken uit het netwerk sociaal-artistiek samenwerken inbrengen bij de leerateliers WSDAN en vice versa.

MEER INFORMATIE

Voor meer informatie over sociaal-artistiek samenwerken kun je contact opnemen met Wytske Lankester, sociaal-artistiek verbinder WSDAN: wytske.lankester@han.nl.

Voor meer informatie over samenwerking tussen formele en informele werelden kun je contact opnemen met Nicole Moorman, onderzoeker Lectoraat Versterken van Sociale Kwaliteit: nicole.moorman@han.nl.